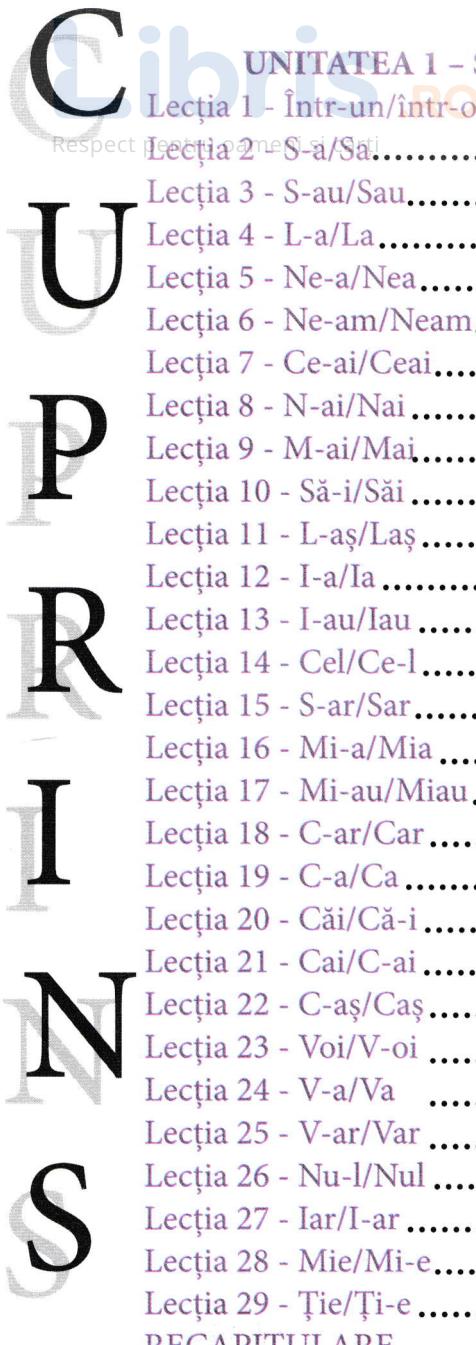

VALENTIN DIACONU

COCO te învață să scrii corect!

Culegere de exerciții
de ortografie și punctuație
pentru clasa a IV-a

UNITATEA 1 – Scrierea corectă a ortogramelor

Lecția 1 - Într-un/intr-o, dintr-o/dintr-un, printr-o/prinr-un	pag. 6
Lecția 2 - S-a/Să	pag. 8
Lecția 3 - S-au/Sau	pag. 11
Lecția 4 - L-a/La	pag. 14
Lecția 5 - Ne-a/Nea	pag. 16
Lecția 6 - Ne-am/Neam	pag. 19
Lecția 7 - Ce-ai/Ceai	pag. 22
Lecția 8 - N-ai/Nai	pag. 25
Lecția 9 - M-ai/Mai	pag. 27
Lecția 10 - Să-i/Săi	pag. 30
Lecția 11 - L-aș/Laș	pag. 32
Lecția 12 - I-a/Ia	pag. 34
Lecția 13 - I-au/Iau	pag. 36
Lecția 14 - Cel/Ce-l	pag. 38
Lecția 15 - S-ar/Sar	pag. 40
Lecția 16 - Mi-a/Mia	pag. 42
Lecția 17 - Mi-au/Miau	pag. 44
Lecția 18 - C-ar/Car	pag. 46
Lecția 19 - C-a/Ca	pag. 48
Lecția 20 - Căi/Că-i	pag. 50
Lecția 21 - Cai/C-ai	pag. 52
Lecția 22 - C-aș/Caș	pag. 54
Lecția 23 - Voi/V-oi	pag. 56
Lecția 24 - V-a/Va	pag. 58
Lecția 25 - V-ar/Var	pag. 60
Lecția 26 - Nu-l/Nul	pag. 62
Lecția 27 - Iar/I-ar	pag. 64
Lecția 28 - Mie/Mi-e	pag. 66
Lecția 29 - Ție/Ți-e	pag. 68
RECAPITULARE	pag. 70

UNITATEA 2 – Semne de punctuație

Lecția 1 - Punctul	pag. 76
Lecția 2 - Semnul întrebării	pag. 78
Lecția 3 - Semnul exclamării	pag. 80
Lecția 4 - Virgula	pag. 82

Lecția 5 - Două puncte	pag. 85
Lecția 6 - Linia de dialog	pag. 87
Lecția 7 - Ghilimelele și punctele de suspensie	pag. 89
RECAPITULARE	pag. 91
AUTOEVALUARE	pag. 93

UNITATEA 3 - Noțiuni de vocabular

Lecția 1 - Cuvinte cu sens asemănător	pag. 94
Lecția 2 - Cuvinte cu sens opus	pag. 96
Lecția 3 - Cuvinte care au aceeași formă și sensuri diferite în enunțuri	pag. 98
Lecția 4 - Cuvinte cu forme aproape identice și sensuri diferite în enunțuri	pag. 100
RECAPITULARE	pag. 102
EVALUARE	pag. 103

UNITATEA 3.1 - Scrierea corectă a cuvintelor

Lecția 1 - Alt fel/Altfel	pag. 104
Lecția 2 - O dată/Odată	pag. 105
Lecția 3 - Numai/Nu mai	pag. 106
Lecția 4 - Altă dată/Altădată	pag. 107
Lecția 5 - Niciun/Nicio/Nici un/Nici o	pag. 108
Lecția 6 - Întruna/Într-una	pag. 109
EVALUARE	pag. 110

RECAPITULARE FINALĂ	pag. 111
----------------------------------	-----------------

UNITATEA 1

Scrierea corectă a ortogramelor într-o/într-un, dintr-o/dintr-un, printr-o/printr-un

Citește și observă scrierea cuvintelor **într-o**, **într-un**, **dintr-o**, **dintr-un**, **printr-o**, **printr-un**.

Într-o zi caldă de vară
Printr-un crâng mai înverzit
 Doi copii mergeau agale
 Când, deodată, s-au oprit!
Dintr-o poiană, **într-un** tufiș
 Se aude zgomot mare

Cei doi... chiar au amuțit.
 — Ce să fie, frățioare?
 Hocus, Pocus, un iepuraș
 Apărut **printr-o** magie
 Scoate **dintr-un** guleraș
 Ce credeți? O

REȚINE!

Cuvintele **într-o**, **într-un**, **dintr-o**, **dintr-un**, **printr-o**, **printr-un** se scriu întotdeauna, fără nicio excepție, cu cratimă.

Exemple: **Într-o** vizuină stătea o vulpe.

Ursul se retrase **într-un** bârlog ascuns.

APLICĂ!

1

Realizează corespondența între ortogramele din coloana A și cuvintele din coloana B.

A

Într-o
 Dintr-un
 Printr-o
Într-un
 Printr-un
 Dintr-o

B

căsătorie
 curte
 casă
 tren
 parte
 miracol

2

Completează schemele date:

a) într-o pădure	g) dintr-un
b) într-o	h) dintr-un
c) într-o	i) dintr-un
d) într-o	j) printr-o.....
e) într-o	k) printr-o.....
f) într-o	l) printr-o.....

3 Completează propozițiile lacunare folosind ortogramele potrivite din coloana alăturată.

Respect pentru oameni și cărți

- Am pus merele ladă.
 cutie a ieșit o pisică.
 M-am mutat oraș îndepărtat.
 Ca să ajungi la castel trebuie să treci tunel.
 tramvai au coborât zece călători.
 M-am plimbat câteva ore grădină.

printr-o
 dintr-un
 într-o
 printr-un
 dintr-o
 într-un

4 Completează propozițiile folosind cuvintele potrivite:

- a) Dintr-un au căzut câteva frunze.
 b) Am citit un articol interesant într-o
 c) Fluturașul zboară dintr-o în alta.
 d) Printr-o alergau niște pisicuțe.

5 Formulează enunțuri cu ajutorul ortogramelor: ***într-o*, *într-un*, *dintr-o*, *dintr-un*, *printr-o*, *printr-un***.

6 Scrie un text de şase rânduri, cu titlul ***O întâmplare hazlie***, în care să folosești ortogramele învățate (***într-o*, *într-un*, *dintr-o*, *dintr-un*, *printr-o*, *printr-un***):

.....

7 ACTIVITATE ÎN PERECHI – SUDOKU

Împreună cu colegul de bancă, completați careul astfel încât pe fiecare linie și coloană să aveți toate ortogramele învățate.

Într-o					
					Dintr-un
	Printr-o				
Printr-o					Într-un

Observă cu atenție scrierea corectă a ortogrampei!

„Într-un final au găsit soluția salvatoare: măgarul și-a pus copitele din față pe pervaz, câinele i **s-a** urcat în cărcă, pisica **s-a** urcat pe câine, iar cocoșul **s-a** urcat pe capul pisicii.”

(*Muzicanții din Bremen* – Frații Grimm)

„Atunci biata fată, văzând că baba și cu fică-**sa** voiesc cu orice chip s-o alunge, sărută mâna tatălui său și, cu lacrimi în ochi, pornește în toată lumea, depărțându-se de casa părintească fără nicio nădejde de întoarcere!”

(*Fata babei și fata moșneagului* – Ion Creangă)

Cuvântul **s-a** se scrie cu cratimă (liniuță de unire) atunci când două cuvinte, părți de vorbire diferite (**s** și **a**), se rostesc într-o singură silabă.

a ajută la formarea timpului trecut al verbelor.

Exemple:

- Nu **s-a întâmplat** nimic deosebit.
- Zgomotul **s-a auzit** din camera alăturată.

Cuvântul **sa** se scrie fără cratimă (liniuță de unire) atunci când poate să fie înlocuit cu unul dintre cuvintele **lui** sau **ei** și este legat prin înțeles de cuvântul din față lui.

Exemple:

- Cartea **sa** conține multe exerciții.
- Toată vina este a **sa**.

1

Înlocuiește cuvintele îngroșate cu altele care au înțeles opus, după model. Veverița **a coborât** din copac. → Veverița **s-a cărărat** în copac.

Negustorul **s-a dus** la târg. →

Copilul **s-a legat** singur la şireturi. →

Astăzi, Mihai **s-a bucurat**. →

S-a luminat mult mai devreme. →

2

Încercuiește forma corectă a ortogrampei **sa/s-a** din următoarele enunțuri:

Știrea **sa/s-a** răspândit imediat.

Nu știu de ce **sa/s-a** supărat!

Hotărârea **sa/s-a** este decisivă.

Mama **sa/s-a** îl alintă cu vorbe dulci.

Povestea **sa/s-a** este captivantă.

Când **sa/s-a** hotărât, era prea târziu.

Cămașa **sa/s-a** este cu mâncă scurtă.

Imaginația **sa/s-a** este bogată.

3 Completează propozițiile cu ortograma corespunzătoare.

- a) Știu că întâlnit **cu** prietenii, dar a fost hotărârea
- Respe b) Urma de la talpăt văzut clar pe pământul moale.
- c) Nu știu ce întâmplat după ce a venit mama
- d) Fumul gros și negru răspândit când mașina a luat foc.
- e) Când luat această hotărâre, nu opus nimeni.

4 Alcătuiește trei propoziții cu fiecare dintre cuvintele **sa** și **s-a**.

5 Completează coloana a doua cu forma negativă a acțiunilor din prima coloană:

s-a înțeles	→ nu s-a înțeles	s-a murdărit	→
s-a văzut	→	s-a urcat	→
s-a oprit	→	s-a întâmplat	→
s-a bucurat	→	s-a strecurat	→
s-a opus	→	s-a întunecat	→

6 Transformă propozițiile după model astfel încât verbul să fie la timpul trecut.

a) Trenul **se oprește** în cea mai apropiată gară.

Trenul **s-a oprit** în cea mai apropiată gară.

b) Spectacolul de teatru se amâna pentru mâine.

.....

c) Vacanța se termină și începe școala.

.....

d) Mircea se joacă în curtea școlii cu băieții.

.....

e) Se vede clar linia orizontului.

.....

7 Explică folosirea ortogramei în următoarele situații:

a) „*Prințesa nu avea voie să iasă din palat fără însoțitoarea sa.*”

(*Voinicul cel fără de tată* - Petre Ispirescu)

.....

.....

.....

b) „Aceasta **s-a** grăbit să îi spună împărătesei și o rugă să îl anunțe ea pe împărat de teamă că se va supăra pe copilă. Împăratul **s-a** mâniat grozav.”

(**Voinicul cel fără de tată** – Petre Ispirescu)

8

EXPLOZIE STELARĂ. Scrie un text format din 5-7 rânduri cu titlul **Amicul meu**. În redactarea textului, folosește ortograma învățată.

9

Realizează un dialog între o varză și o capră utilizând și ortograma **sa/s-a**.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

10

ACTIVITATE ÎN ECHIPĂ – CIORCHINELE.

Cum credeți că a reacționat broscuță care s-a întâlnit cu barza?

s-a speriat

.....

.....

.....

.....

.....

„Păsărelele **s-au** odihnit puțin, apoi și-au șoptit nu știu ce, au scos un strigăt vesel și **s-au** ridicat deodată cu toatele. Câteva din ele **s-au** despărțit o clipă din stol, au atins ușor streașina casei, apoi **s-au** pierdut iarăși în mulțimea celorlalte.”

(*Puișorii* – Emil Gârleanu)

„Unde să stea ea la vorbă deșartă, **sau** cu străinii care veneau să-și ia tainurile și merticurile? Unde să iasă din gura ei vreo vorbă fără cumpăt, **ori** să asculte de la cineva vreo asemenea vorbă, că se rușina și găsea ea cuvinte destul de cuviincioase cu care să închidă gura cea mai farfara.”

(*Sarea în bucate* – Petre Ispirescu)

Cuvântul **s-au** se scrie cu cratimă (liniuță de unire) atunci când două cuvinte, părți de vorbire diferite (**s** și **au**), se rostesc într-o singură silabă și nu se pot înlocui cu **ori**. Cuvântul **au** ajută la formarea timpului trecut al verbelor.

Exemple:

- **S-au** întâmplat multe în lipsa ta.
- Lupii **s-au** năpustit asupra prăzii.

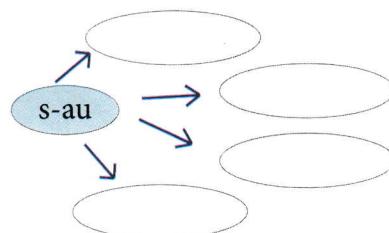
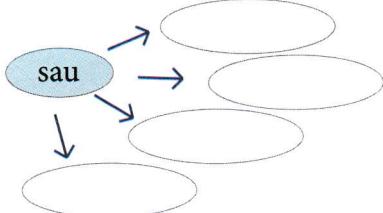
Cuvântul **sau** se scrie fără cratimă (liniuță de unire) atunci când poate să fie înlocuit cu **ori**.

Exemple:

- Voi citi o poveste **sau** o poezie ?
- În concediu mergeți la mare **sau** la munte?

1

Găsește cuvinte potrivite pentru:

2

Colorează ortograma potrivită din următoarele enunțuri:

- Să-mi cumpăr o bluză roșie sau s-au una albastră?
- Sau s-au împrietenit și sau s-au jucat împreună.
- Tata va împlini 39 sau s-au 40 de ani?

- d) Cine a spart vaza? Mihai sau s-au George?
- e) Pentru zilele următoare sau s-au anunțat temperaturi scăzute.
- f) Spectatorii sau s-au așezat liniștiți pe locurile lor.

3 Formulează două enunțuri interogative cu ortograma **s-au**.

4 Alcătuiește două propoziții negative cu ortograma **s-au**.

.....
.....
.....

5 Completează spațiile libere cu ortograma potrivită.

Muncitorii apucat de lucru. Fiecare dintre ei trebuie să realizeze minimum trei patru piese. Șeful îi încurajează cu o vorbă bună cu o bătaie prietenoasă cu palma peste umăr. Minutele scurs și timpul de lucru a expirat. Ei prezentat cu piesele în fața juriului. Sigur se vor clasa pe locul I în cel mai rău caz al II-lea.

6 Transformă propozițiile negative în propoziții affirmative ca în model:

- Negustorii **nu s-au** întăles la preț. → Negustorii **s-au** întăles la preț.
- Fetele **nu s-au** jucat în același loc cu băieții. →
- Ei **nu s-au** întâlnit la ora stabilită. →
- Iepurașii **nu s-au** speriat de zgomot. →
- Copiii **nu s-au** cățărat în copac. →
- Fotbalistii **nu s-au** prezentat la antrenament. →

7 Formulați enunțuri cu următoarele verbe:

8 Rescrie propozițiile înlocuind cuvântul **ori** cu **sau**.

- Ieși ori intri? →
- La școală mă aduce mama ori tata. →
- Vreți prăjitură cu frișcă ori cu ciocolată? →

